

Nieuwe blauwtongvariant treft ook runderen

Nederlandse runderen en schapen zijn getroffen door blauwtong. Het gaat om blauwtongserotype 3, een variant waarvoor voorlopig nog geen vaccin beschikbaar is.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP EN WICHERT KOOPMAN

Nederland heeft de status blauwtongvrij verloren. Begin september is het blauwtongvirus aangetoond op een aantal schapenbedrijven in Midden-Nederland en al snel werden er ook symptomen bij rundvee aangetroffen. Het gaat om de blauwtongvariant van serotype 3.

‘Dat is helaas slecht nieuws’, meldt Piet van Rijn, viroloog en onderzoeker bij Wageningen Bioveterinary Research. ‘Het is een variant die tot nu toe alleen in Zuid-Europa voorkwam, maar blijkt nu ook verspreid wordt via knutten die hier aanwezig zijn.’ Tijdens de vorige uitbraak in 2006 ging het om serotype 8. ‘In 2006 zagen we de eerste meldingen, in 2007 volgde een enorme uitbraak. In 2008 konden we via een vaccin de ziekte indammen.’

Blauwtong wordt verspreid door knutten

Voor type 3 is vooralsnog geen vaccin beschikbaar. ‘Ik voorspel dat er komende periode een flinke verspreiding van het virus zal plaatsvinden. Ik doe dan ook een oproep aan het bedrijfsleven om zijn verantwoordelijkheid te nemen om snel een vaccin te ontwikkelen.’

Negatieve gevolgen voor vruchtbaarheid

Blauwtong is geen zoönose en de klachten bij runderen zijn minder heftig dan bij schapen. Toch blijkt uit onderzoek van de uitbraak in 2007 dat bij besmette dieren de vruchtbaarheid onder druk komt te staan. De non-returncijfers op 56 dagen lagen bij besmette dieren vijf maal lager en er waren 1,7 keer meer inseminaties nodig om dieren drachtig te krijgen. Ook lag het sterftecijfer 1,2 tot 1,4 keer hoger bij bedrijven waar duidelijk zichtbare blauwtongsymptomen aanwezig waren. Zichtbare verschijnselen zijn koorts, ontstoken slijmvliezen, korsten aan de neus en blaasjes op de spenen.

De ziekte voorkomen lijkt lastig. Een vervoersverbod vertraagde de verspreiding in 2006, maar in 2007 greep blauwtong snel om zich heen en had een vervoersverbod geen zin meer. Het bestrijden van de tussengastheer de knut bleek ook weinig effectief. De warme en vochtige nazomer zorgt dit jaar juist voor een gunstige leefomgeving voor muggen en knutten.

Gevolgen voor export onduidelijk

Nu Nederland zijn blauwtongvrijstatus kwijt is, zal de export naar landen buiten de EU ingewikkelder worden. Landen kunnen bijvoorbeeld eisen dat dieren getest worden of gevaccineerd zijn. Maar het is ook mogelijk dat landen overgaan op een totaal importverbod voor Nederlands vee. De consequenties zijn vooralsnog onduidelijk.

Volgens Anja de Bont, branchevertegenwoordiger van de Nederlandse runderspermawincentra, staan in de meeste certificaten meerdere opties wat betreft de eisen voor blauwtong. Ook bij verlies van de vrije status kan sperma alsnog geëxporteerd worden. Ze verwacht dat export naar niet-EU-landen in de meeste gevallen dan ook mogelijk blijft. ‘Maar een niet-EU-land kan altijd anders beslissen en overgaan tot een totaal importverbod voor producten van rundvee’, benadrukt ze. |